

Brüssel, 24. aprill 2025
(OR. en)

7947/25

JEUN 50
DISINFO 28
AUDIO 22
JAI 492

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Teema:	Desinformatsioon, manipuleerimine ja ohud küberruumis ning nende mõju noorte elule — <i>Poliitiline mõttevahetus</i>

Delegatsioonidele edastatakse lisas eespool nimetatud teemal koostatud eesistujariigi suunisdokument, pidades silmas nõukogu 12. mai 2025. aasta istungil (haridus, noored, kultuur ja sport) toimuvat poliitilist mõttevahetust.

Desinformatsioon, manipuleerimine ja ohud küberruumis ning nende mõju noorte elule

Ühiskonna digiüleminek on tekitanud noorte jaoks nii võimalusi kui ka probleeme. Kogu Euroopas on digitehnoloogia muutnud märkimisväärselt suhtlust, õpet, juurdepääsu teabele ja kodanike osalemist.

Kuigi selline areng soodustab õppimist, ülemaailmset ühenduvust ja osalemist eri eluvaldkondades, toob see siiski kaasa ka märkimisväärsed riske, eelkõige desinformatsiooni, infoga manipuleerimise ja internetiohtude näol.

Desinformatsioonist, st vale või eksitava sisu tahtlikust levitamisest, on saanud ulatuslik probleem ja internetipõhised platvormid toimivad selle oluliste võimendajatena. Algoritmid, mis on loodud eesmärgiga saavutada võimalikult suur kaasahaaravus, peavad sisu sensatsioonilisust sageli täpsusest olulisemaks, edendades nii keskkonda, kus valed ja kahjulikud narratiivid levivad kiiresti.

Manipuleerimistaktikad, nagu algoritmiline suunamine ja kajakambrid, ning generatiivse tehisintellekti tehnoloogiate väärkasutamise riskid süvendavad neid probleeme. Noored puutuvad sageli kokku sisuga, mis kinnistab nende olemasolevaid veendumusi ja eelarvamusi ning piirab seega nende kokkupuudet erinevate vaatenurkadega. Selline digitaalne killustatus soodustab polariseerumist ja nõrgestab sotsiaalset usaldust, raskendades teadlike otsuste tegemist.

See suundumus õõnestab usaldust demokraatlike institutsioonide vastu, mistõttu on noortel raske eristada usaldusväärseid allikaid ning manipuleeritud ja vale sisu. Tagajärjed võivad olla tõsised, mõjutades seda, kuidas tajutakse selliseid olulisi küsimusi nagu valimised, kliimamuutused ja rahvatervishoid, ning võides põhjustada eemaldumist või internetis toimuvat radikaliseerumist.

Lisaks desinformatsioonile seisavad noored silmitsi kasvavate ohtudega, mis tulenevad küberkiusamisest, vaenukõnest ja internetis toimuvast radikaliseerumisest. Interneti võimaldatav anonüümsus hõlbustab ahistamist ja manipuleerimist, mille eest vastutus on minimaalne. Need ohud mõjutavad väga tõsiselt vaimset tervist, põhjustades ärevust, depressiooni ja äärmuslikel juhtudel enesevigastamist.

Digitaalne tõrjutus suurendab haavatavust internetiohtude suhtes. On oluline tagada võrdne juurdepääs kvaliteetsetele ja asjatundlikele digiressurssidele, eelkõige ebasoodsatest oludest pärit noorte jaoks. ELi pühendumus kaasamisele ja võrdsusele peab laienema digikirjaoskuse algatustele, tagades, et kõik noored saavad turvaliselt internetikeskkonnas ringi liikuda ja neil on kriitilise mõtlemise oskused, mis võimaldavad neil teha internetis teadlikke valikuid.

Demokraatlike institutsioonide tugevdamiseks ja noorte teadlikkuse edendamiseks on vaja koordineeritud tegevust nii liikmesriikide kui ka ELi tasandil. Nende probleemide lahendamiseks on väga olulised sellised algatused nagu digiõppe tegevuskava (2021–2027), peatne digiõppe ja -oskuste tuleviku tegevuskava aastani 2030, ELi kriisivalmiduse strateegia, tulevane Euroopa demokraatia kaitse programm ja küberkiusamise vastane ELi tegevuskava.

Siiski on vaja täiendavaid meetmeid, et:

- anda noortele kriitilise mõtlemise ja digioskused ning meediapädevus;
- julgustada noori osalema selliste riiklike ja ELi poliitikameetmete kujundamises, millega võideldakse internetis toimuva infoga manipuleerimise vastu;
- töötada välja tugevad ELi tasandi vahendid, et suurendada noorte vastupanuvõimet desinformatsiooni suhtes.

Eeltoodut arvesse võttes palutakse ministritel arutleda järgmiste suunavate küsimuste üle.
Palume, et sõnavõttud piirduksid maksimaalselt kolme minutiga.

1. *Kuidas saavad liikmesriigid anda noortele paremad digioskused ja kriitilise mõtlemise oskused ja suurema meediapädevuse, mida on vaja internetisisu hindamiseks ning desinformatsioonile ja infoga manipuleerimisele vastupanu võime suurendamiseks digikeskkonnas?*
2. *Milliste ELi tasandi vahendite ja meetmetega saab suurendada noorte vastupanuvõimet internetis leviva desinformatsiooni ja manipuleerimise suhtes, edendada positiivset ja vastutustundlikku digivahendite kasutamist ning valmistada neid paremini ette teadlikuks ja aktiivseks demokraatlikuks osalemiseks digiajastul?*